

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
14 iulie 2026

Probă scrisă
LB. ȘI LIT. RROMANI MATERNĂ, LB. ȘI LIT. ROMÂNĂ ȘI UNIV. PT. COPII,
METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR ÎN LB. RROMANI MATERNĂ ȘI ÎN LB. ROMÂNĂ
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Varianta 2

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba și literatura rromani maternă (30 de puncte)

Drabaren o təksto thaj xramosaren nūmaj rromanesθe so mangel pes and-e pučhimata dine maj tele!

*Te avelas man grastorro parno!
Thaj zèleno vurdon učo,
Te miazivav me rrom baro,
Sar mirro kak, o barvalo!*

*Rromalen, na-i man grast parno,
Na-i man nić vurdon učo,
Ći miazivav sar rrom baro,
Thaj sem baxtalo ke sem terno!
(Te avelas man grastorro parno!, palal o Ròmka Demeter)*

1. Ambolden rumunikanes o dino maj opre təksto! **8 pùnttură**
2. Nakhaven i sintagma ***o parno grastorro*** andar le savorre 8 kèzură, nūmaj ka-o jekhipen! **8 pùnttură**
3. Nakhaven i kernavni/ o vèrbo ***avel*** ka-o avutno vaxt e indikativone modosqo! **6 pùnttură**
4. Xramosaren e antonimură e avutne alavenqe: *parno, barvalo, baxtalo, ternöl*. **8 pùnttură**

B. Limba și literatura română și universală pentru copii (30 de puncte)

Citiți cu atenție textul de mai jos:

*La mijloc de codru des
Toate păsările ies,
Din huceag de aluniș,
La voiosul luminiș,
Luminiș de lângă baltă,
Care-n trestia înaltă
Legănându-se din unde,
În adâncu-i se pătrunde
Și de lună și de soare
Și de păsări călătoare,
Și de lună și de stele
Și de zbor de rândunele
Și de chipul dragei mele.*

(Mihai Eminescu, *La mijloc de codru...*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe, cu privire la textul de mai sus:

1. Despărțiți în silabe următoarele cuvinte: *aluniș, înaltă*. **4 puncte**
2. Transcrieți, din textul dat, două cuvinte derivate. **2 puncte**
3. Precizați ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate în versurile: *La mijloc de codru des/Toate păsările ies/Din huceag de aluniș*. **4 puncte**

4. Alcătuiți un enunț interogativ în care substantivul **stele** să fie atribuit. **4 puncte**
5. Transcrieți propoziția principală din textul poetic dat. **1 punct**
6. Redactați un eseu de maximum o pagină, în care să argumentați apartenența la specia literară de *basm cult* a unui text literar inclus în programa de examen. **15 puncte**
- În elaborarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:
- precizarea a două trăsături ale *basmului cult*, existente în textul literar selectat;
 - prezentarea detaliată a celor două trăsături ale *basmului cult* precizate, valorificând opera literară aleasă;
 - exprimarea unei opinii referitoare la mesajul operei literare selectate, cu exemplificare corespunzătoare.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului de la punctul 6 este la alegere. Pentru **conținutul** eseului veți primi **10 puncte**, iar pentru **redactarea** acestuia veți primi **5 puncte** (*organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare* – 1 punct; *abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *ortografie, punctuație* – 1 punct; *așezare în pagină și lizibilitate* – 1 punct; *încadrare în limita de spațiu indicată* – 1 punct).

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării activităților în limba rromani maternă în învățământul preșcolar

(15 puncte)

Xramosaren and-e 15-20 rëndură, and-i rromani vaj rumunikani čhib, sar keren e texarinăqo malavipen e čhavorrenča! And-o tumaro xramosaripen sikavena:

- save si e etăpe e texarinăqo malavipnasqe; **5 pùntură**
- so keren tume thaj so keren e čhavorre; **5 pùntură**
- so didaktikane metòde utilizisaren. **5 pùntură**

B. Metodica predării activităților în limba română în învățământul preșcolar (15 puncte)

Prezentați trei etape/secvențe ale unei activități didactice de *convorbire*, domeniu experiențial *Limbă și comunicare*, nivel de studiu 4-5 ani, temă anuală de studiu *Cine sunt/suntem?*.

În prezentare, veți avea în vedere următoarele repere:

- menționarea a trei dintre etapele/secvențele activității precizate;
- prezentarea etapelor/secvențelor menționate, cu referire corespunzătoare la domeniul experiențial, la nivelul de studiu și la tema anuală de studiu precizate în cerință.